

2. godina					
NAZIV KOLEGIJA: Antička sepulkralna plastika istočnog Jadrana (I) – ugradbeni (građevni) nadgrobni reljefi					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODJEL	Odjel za arheologiju – Sveučilište u Zadru				
STUDIJ	Poslijediplomski znanstveni studij “Arheologija istočnog Jadrana”				
USMJERENJE	Antička arheologija	Godina studija			
NASTAVNIK	Prof. dr. sc. Dražen Maršić				2.
USTANOVA	Sveučilište u Zadru – Odjel za arheologiju				Semestar: III.
STATUS KOLEGIJA		Izborni	Izborni za druge studij. grupe		
<ul style="list-style-type: none"> • OPIS KOLEGIJA: Sepulkralna plastika pripada području skulpture, području koje se nalazi otprilike između graditeljstva i urbanizma, kao najmonumentalnijeg i najvažnijeg područja za praćenje razvitka neke civilizacije, i umjetničkog obrta kao najmanjeg medija preko kojeg se obično prati kulturna razina svakodnevice. Skulptura se može sistematizirati na različite načine, ovisno o tome tko naručuje neko djelo, kakve je kvalitete izradbe i koja mu je namjena. Prema prvom kriteriju može se podijeliti na javnu ili službenu i privatnu, prema kvaliteti na <i>arte colta</i> (učenu) i <i>arte plebea</i> (narodnu), a po funkciji na službenu ili počasnu, kultnu i nadgrobnu ili sepulkralnu. Od svih razvrstanih skupina nadgrobna je skulptura po prirodi stvari imala najbrojniju i najraznovrsniju produkciju na kojoj se mogu pratiti sve stepenice i mjene u razvoju javne skulpture. Kolegij je posvećen u Hrvatskoj malo poznatoj formi rimske sepulkralne plastike – reljefima koji su se uzidavali u veća grobna zdanja, a koji od dekoracije uvijek sadrže portrete većeg broja pokojnika, prikazanih u isječku polufigure ili poprsja. Kolegij je koncipiran u dva dijela. U prvom se dijelu obrađuju primjeri ove spomeničke forme iz Rima i uopće Italije. Obrađuje se njihov arhitektonski kontekst, karakter zdanja u kojima stoje ili su stajali, oblici prikaza (bista, poprsje, polufigura, puna figura), te se na taj način definiraju prepoznatljivije karakteristike tipa u cjelini. U drugom se dijelu obrađuju domaći primjerci iz Pule, Plomina, Krka, Raba, Nina, Zadra i Salone. Pojašnjavaju se predloženi termini <i>ugradbeni</i> ili <i>građevni nadgrobni reljefi</i> i činjenica da oba predložena naziva jednako dobro oslikavaju izvorni arhitektonski kontekst tih spomenika. Zaključuje se da su ugradbeni reljefi karakteristika sjevernog Jadrana i da su unijeti direktno s prostora Apeninskog poluotoka. • CILJEVI KOLEGIJA: Razvijanje specijaliziranog znanja o sepulkralnoj plastici istočnog Jadrana kao preduvjetu za daljnje unapređenje metodologije samostalnoga znanstvenog rada na području antičke arheologije. 					
VODIČ:		Zimski semestar		Ljetni semestar	
ECTS – STUDENTSKO OPTEREĆENJE:		2			
TJEDANA PO SEMESTRU:		15			
Sati tjedno:	predavanja				
	seminari				
	vježbe				
	mentorski rad		1		
Ukupno sati:	predavanja				
	seminari				
	vježbe				
	mentorski rad		15		
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
Predavanja					
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp	članci	knjige	internet	
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Odslušana nastava					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
ispit se ne polaže					

• **LITERATURA:**

Obvezna:

- N. CAMBI, Zapažanja o antičkoj skulpturi na otoku Rabu, *Rapski zbornik*, Zbornik radova sa znanstvenog skupa o otoku Rabu, Rab 25.-27. listopada 1984, Zagreb [1987], 175-186.
- M. GLAVIČIĆ, Nadgrobni spomenik obitelji *Baebius* iz Arbe, *Senjski zbornik*, 30/2003, 2003, 83-96.
- V. KOCKEL, *Porträtreliefs stadtrömischer Grabbauten*, Mainz am Rhein 1993.
- M. KOLEGA, Rimski nadgrobni spomenici s figuralnim prikazom u Enoni, *Diadora*, 20, 2000, 121-155.
- D. MARŠIĆ, Ugradbeni nadgrobni reljefi Arbe, *Izdanja HAD-a*, (u tisku).
- P. ZANKER, Grabreliefs römischer Freigelassener, *JDAI*, 90, 267-315.

Dopunska:

- N. CAMBI, Suvremeno i zakašnjelo prihvaćanje stilskih, modnih i strukturalnih karakteristika na nadgrobnim stelama u Dalmaciji, *RFFZd*, 28(15)/1988-89, 1989, 33-48.
- N. CAMBI, *Kiparstvo rimske Dalmacije*, Split 2005.
- D. MARŠIĆ, Rekompozicija dvodijelne nadgrobne stele iz Arheološkoga muzeja u Splitu, *RFFZd*, 40(27)/2001, Zadar 2003, 65-76.
- H. G. FRENZ, *Römische Grabreliefs in Mittel- und Südtalien*, 1985.
- D. E. E. KLEINER, *Roman Group Portraiture*, 1977.
- U. TOCHETTI POLLINI, *Stele funerarie romane con ritratti dai municipia di Mediolanum e Comum*, Corpus Signorum Imperii Romani, Italia – Regio XI – Mediolanum, fasc. II, Milano 1990.

UVJETI:

Registracija za slušanje kolegija

Registracija za ispit

PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:

• **REFERENTNI RADOVI NASTAVNIKA ZA KOLEGIJ:**

- Portretne stele na obalnom području rimske provincije Dalmacije* (doktorska disertacija u rukopisu), Zadar 2002.
- Rekompozicija dvodijelne nadgrobne stele iz Arheološkog muzeja u Splitu, *RFFZd*, 40(27)/2001, Zadar 2003, 65-76.
- Ugradbeni nadgrobni reljefi Arbe, *Izdanja HAD-a*, (u tisku).